

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2019-228

29.3.2019

Protector Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Lisens – angst - permanent udyktighetserklæring – varig – unntak for angst.

Forsikrede fikk utstedt udyktighetserklæring av petroleumslegen på grunn av angst, somatiseringslidelser og irritabel tarm. Selskapet avsto krav om utbetaling under henvisning til at vilkårene for "varig" og "permanent" tap av helseattest ikke var oppfylt. Subsidiært anførte selskapet at unntaket for angst for opphold på og reise til fartøyer mv. kom til anvendelse. Nemnda uttalte at det ikke var en materiell og faktisk forskjell mellom begrepene "permanent" og "varig" tap av helseattesten og konkluderte med at forsikrede hadde sannsynliggjort at vilkårene for utbetaling forelå. Selskapet hadde ikke sannsynliggjort at den påberopte unntaksbestemmelsen kom til anvendelse og forsikrede ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1971, radiooperatør på skip) ble 24.8.18 erklært helsemessig uskikket for arbeid offshore i "Erklæring om ikke oppfylte helsekrav for personer i petroleumsvirksomheten til havs". I erklæringen står det at "Personen er undersøkt i henhold til Forskrift om helsekrav for personer i arbeid på innretninger i petroleumsvirksomheten til havs og Helsedirektoratets veileder IS-1879". Erklæringen ble undertegnet av spes. i allmennmedisin N., som var forsikredes fastlege og petroleumslege.

I legeerklæring om arbeidsuførhet til Nav 10.9.18 ble "Angst IKA (POI)" oppgitt som hoveddiagnose, og "Somatiseringslidelse (P75), Irritabel tarm-syndrom (D93) som bidiagnoser. På spørsmål om pasienten vil kunne gjenoppta det tidligere arbeidet, har legen svart "nei", på spørsmål om pasienten vil kunne ta annet arbeid har legens svart "ja", etter behandling/tiltak.

I tillegg er det opplyst at forsikredes sykdom "(ikke er) ... forenlig med den arbeidssituasjonen han har i sin jobb", og at det ved valg av annet yrke/arbeid må tas hensyn til "arbeid på land, ordnende forhold mht. arbeidstid, toilett, garderobe mm". Under punkt om prognose er det antatt at behandlingen vil føre til bedring av arbeidsevnen, samtidig er opplyst at "hans sykdom er meget langvarig, mest sannsynligvis livslang. Varigheten av funksjonsnedsettelsen er anslått å være "minst 6 mnd" og varigheten av den nedsatte arbeidsevnen "minst 6 mnd". For øvrig er det opplyst at "han er under utredning og behandling med utsikt til bedring, men kan med stor sannsynlighet ikke gå tilbake til tilsvarende arbeid".

Skademelding ble sendt til selskapet 26.9.18. I skademeldingen ble det opplyst:

Diagnose/beskrivelse av sykdommen:

Angst, Irritabel tarmsyndrom. Medisiner som ikke aksepteres offshore. Helsetilstand ikke forenlig med arbeid offshore.

...

Selskapet innhentet ytterligere dokumentasjon i saken.

I poliklinisk notat 8.12.17 fra overlege M. ved medisinsk avdeling K. sykehus fremgår:

Har alltid vært endel plaget med magen og blitt oppfattet dette som irritabel tarm. Blir fort engstelig og reagerer da ofte med ubehag fra magen. Det aktuelle er at han nå har hatt flere episoder i løpet av høsten med akutt innsettende kvalme og oppkast også diare. Dette kan ha vart noen timer. Så har han det bra innimellom disse episodene.

...

I henvisningsnotat 19.3.18 fra fastlege N. fremgår:

Gjennom mange år kjente plager med angst, uro i kroppen og urolig mage/tarm i stressituasjoner. Voldsom forverring høsten 2017, episoder med akutte magesmerter, kvalme, oppkast og diarre. Skjedd både hjemme, på hotell og ute på jobb.

...

Han blir fullstendig satt ut i flere dager i strekk når angsten slår til. Ikke istand til å være i jobb på båt med beredskapsoppgaver der han er eneste mann i sin funksjon, derfor 1200% sykmeldt siden medio oktober 2017, begynner å bekymre seg mye for fremtidig arbeidsevne.

...

Han har åpenbart en betydelig angst med somatiseringstendens. Behov for spesialisert psykologbehandling.

...

I poliklinisk notat 25.4.18 fra overlege G. ved Psyk. pol. K. sykehus fremgår:

...

Han beskriver et langvarig sykdomsforløp med mage-tramproblemer, magesmerter, kvalme og intensiv diarre som er blitt forverret de siste månedene, han er blitt utredet for kroppslige symptomer uten funn, "de fant ingenting", har prøvd medisiner uten effekt, han har vært litt engstelig fra ungdomstida, "lett å bli vippet av pinnen som man sier på folkemunnen", men har klart å holde ut og fungere, "har ignorert dette frem til nå", den aktuelle tilstanden har pågått i over 1 år med alt sterkere og hyppigere perioder med kvalme og oppkast, han måtte reise fra jobben, får også symptomene hjemme, "får perioder med angst, panikkangst, kanskje generalisert angst", var i kontakt med psykiatrisk poliklinikk på 90-tallet pga angstproblematikken, har i den aktuelle perioden prøvd 2 medisiner, "ingen effekt, ble nesten verre", får noe effekt av sobril men prøver å unngå å bruke det, "har også hatt perioder når han er helt ok", og perioder med søvnvansker der han ikke har sovet et par netter i strekk.

...

I oppsummering fra M. nevropsykiatrisk intervju 8.5.18, skriver overlege G.:

Kommentar: høyeste skår for generalisert angst, og noe lavere skår for panikkangst. Ingen skår for alvorlig depressiv episode må vurderes ift underrapportering mht den rapporterte periodiske forekomsten av generalisert angst.

...

Selskapet avsto fordi kravet til "permanent tap" av helseattest i vilkårene ikke var oppfylt.

Selskapet viste også til at forsikringen ikke dekket udyktighet som har sitt utspring i angst for opphold på eller reise til fartøyer, flyttbare innretninger eller permanent plasserte innretninger og anførte at unntaket kom til anvendelse.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han oppfyller kravene til varig til tap av helseattest.

Opplysningene i legeerklæringen viser at han ikke vil kunne gjenoppta tidligere arbeid til sjøs og at sykdommen er varig. Opplysningene om behandling og varighet er gitt med sikte på at forsikrede skal kunne ta annet type arbeid på land, og ikke til sjøs/offshore. Inndragelsen av helseattest skyldes ikke angst for reise til eller opphold på installasjoner, men er forårsaket av "generalisert angst" med sterke somatiske plager pga. diagnosen "Irritabel tarmsyndrom".

Selskapet har i det vesentlige anført at vilkårene for utbetaling ikke er oppfylt. Forsikrede har ikke sannsynliggjort medisinske forhold som objektivt sett begrunner permanent tap av helseattest.

Det er en materiell og faktisk forskjell på "varig" og "permanent" slik de to størrelsene er utferdiget i henholdsvis forskrift og i vilkår. Forsikringen gir i dette tilfellet kun utbetaling ved

"permanent" tap av helseattest, og ikke "varig". Tidligere avgjørelser fra Finansklagenemnda er feil, og selskapet har anledning til å foreta en selvstendig vurdering av om vilkårene er oppfylt. Subsidiært anfører selskapet at unntaket for angst for opphold på og reise til fartøyer mv. kommer til anvendelse, og at det er underordnet hva som er årsak til angsten.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet til nemnda er om forsikrede oppfyller vilkårene for utbetaling av lisensforsikring, herunder spørsmålet om selskapet kan overprøve petroleumslegens vurdering. Saken reiser også spørsmål om forsikredes udyktighetserklæring er begrunnet i forhold som er unntatt fra dekning.

Av vilkårene pkt. 5 om lisensforsikring for sjøansatte fremgår:

5. LISENSFORSIKRING (TAP AV HELSEATTEST)

a1) Forsikringsvilkårets pkt. 5, underpkt. a1 gjelder kun sjøansatte.

Forsikringen gjelder ved permanent tap av helseattest p.g.a. erstatningsmessig skade eller p.g.a. sykdom slik at den sikrede ikke lenger kan gjøre tjeneste ombord. Dette gjelder også selv om skadelidte kan få annet arbeid i land.

...

Forsikringstilfellet inntreffer den dag "Udyktighetserklæring" blir utstedt med varig virkning.

b) Begrensninger

Selskapet svarer ikke for tap av helseattest ved:

- Angst for opphold på eller reise til fartøyer, flyttbare innretninger eller permanent plasserte innretninger

...

En ansatt som får en udyktighetserklæring, er avskåret fra å arbeide på innretninger i petroleumsvirksomheten. Etter vilkårene pkt. 5 bokstav a første ledd første punktum gis forsikrede krav på utbetaling av forsikringen ved "permanent" tap av adgangen til å arbeide. Det fremgår klart av bestemmelsen i annet punktum at dette gjelder "selv om skadelidte kan få annet arbeid i land", det er således ikke noe krav om generell ervervsuførhet.

Det er forsikrede som må sannsynliggjøre at vilkårene for erstatning etter avtalen er oppfylt.

Nemnda har behandlet spørsmål om det foreligger varig tap av helseattest i en rekke tidligere saker, jf. 2018-801, 2018-476, 2018-159, 2017-480, 2017-099, 2017-098, 2017-097, 2017-096, 2017-095, 2017-094, 2017-093, 2017-042. I disse uttalelsene har nemnda lagt til grunn at selskapene som utgangspunkt ikke kan overprøve sjømanns-/petroleumslegens vurdering med hensyn til varighetskriteriet, med mindre det foreligger særlige grunner. Slike særlige grunner ble ansett å foreligge i sak 2018-717 og 2018-114. I disse sakene la nemnda til grunn at petroleumslegens arbeid med udyktighetserklæringer ikke var i samsvar med gjeldende regelverk.

Nemnda går så over til å vurdere den konkrete saken. Selskapet har anført at varighetskravet ikke er oppfylt ut fra selskapets vurdering av fremlagt dokumentasjon og innhentet tilleggsdokumentasjon.

Udyktighetserklæringen i saken, som er underskrevet av forsikredes fastlege og petroleumslege, gir ingen anvisning på hvor lenge udyktigheten vil vare. Basert på opplysningene i legeerklæring om arbeidsuførhet til Nav, som er skrevet av samme lege, er nemnda av den oppfatning at forsikredes udyktighetserklæring ble utstedt med varig virkning. Vurderingen av varighetskriteriet knytter seg til forsikredes arbeidsoppgaver som radiooperatør om bord på skipet, og ikke til ethvert yrke om bord eller på land. Nemnda bemerker at varighetskriteriet under lisensforsikringen ikke kan forstås på samme måte som kravet til varighet for ytelser etter

folketrygdloven. Etter nemndas vurdering foreligger det ingen "særlige grunner" til å overprøve petroleumslagens vurdering i denne saken.

Selskapet har anført at det er en materiell og faktisk forskjell på "varig" og "permanent" slik de to størrelsene er utferdiget i henholdsvis forskrift og i vilkår. Det er videre anført fra selskapet at den aktuelle forsikringen kun gir utbetaling ved "permanent" tap av helseattest.

Nemnda er av den oppfatning at det ikke er en materiell og faktisk forskjell mellom "permanent" og "varig" tap av helseattest i hhv. forskrift og vilkår. Nemnda har i sak 2017-099, lagt til grunn at uttrykkene "permanent" og "varig" i vilkårenes pkt. 5 a første ledd og fjerde ledd, antas å betegne det samme, nemlig at det kreves noe mer enn en kortvarig tilstand. Videre har nemnda i samme sak vist til at forskrift av 20. desember 2010 nr. 1780 om helsekrav for personer i arbeid på innretninger i petroleumsvirksomheten til havs, ikke skiller mellom permanent og foreløpig udyktighetserklæring. Utbetaling av lisensforsikring forutsetter en udyktighet av en viss varighet. Det vises til drøftelsene i sak 2017-099, 2017-098, 2017-097, 2017-096, 2017-095, 2017-094 og 2017-093.

Basert på de opplysninger som foreligger om forsikredes helsemessige problemer i stillingen han hadde om bord i legeerklæringen, vurderer nemnda det slik at det her er tale om permanent udyktighet i det aktuelle arbeidsforholdet.

Forsikrede har etter dette sannsynliggjort at vilkårene for utbetaling av lisensforsikring er oppfylt.

Selskapet har videre anført at unntaket i vilkårenes pkt. 5 bokstav b kommer til anvendelse, og at det ikke har betydning for anvendelsen av unntaket hva som er årsak til angsten.

Unntaket gjelder angst for opphold på, eller reise til fartøy mv. Angst av mer generell art omfattes ikke av unntaket. Dette er tidligere lagt til grunn av nemnda i sak 2016-279, som gjaldt et tilfelle der forsikredes angst var utløst av en hendelse om bord på skipet han jobbet på. Det er ikke avgjørende for anvendelsen av unntaket at forsikredes angstlidelse ikke er forenelig med videre arbeid om bord på skipet, jfr. sak 2016-279 og FSN-6149. Selskapet har bevisbyrden for at unntaket kommer til anvendelse. Dette innebærer at selskapet må sannsynliggjøre at forsikredes udyktighetserklæring ble utstedt på grunnlag av angst for å oppholde seg på eller reise til fartøyer mv.

Nemnda finner ikke støtte i de medisinske dokumentene for at forsikredes angst knytter seg til opphold på eller reise til fartøy mv. Kartleggingen ved Psyk. Pol. K. sykehus omtaler forsikredes angst som "generalisert". Innhentede journalnotater viser videre at forsikrede har en langvarig angstproblematikk, og angsten knyttes ikke til opphold på eller reise til fartøy mv.

Avgjørelsen er en enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Forsikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Mallings (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Mildrid Felland (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).